

ІІ НАУКОВА ІСТОРІЯ

*Серія інтерв'ю до Міжнародного дня
жінок і дівчат у науці*

Ганна Сливка-Тилищак

*доктор фізико-математичних наук, професор,
завідувач кафедри теорії ймовірностей і математичного аналізу
ДВНЗ “Ужгородський національний університет”*

Сфера наукових досліджень:

теорія випадкових процесів та її застосування.

Цитата, якою науковиця керується в житті або науці:

«Там, де з'являється випадковість, закінчується інтуїція і починається математика» (Норберт Вінер)

Шлях у науку

Як почалася ваша історія в науці?

Рішення пов'язати своє життя з математикою я прийняла ще у 7 класі школи. Уже тоді я зрозуміла, що саме ця наука мене захоплює, надихає і дає відчуття внутрішньої гармонії. Відтоді я не змінювала свого вибору, адже математику не просто вивчала – я її щиро любила.

У 1990 році я вступила на математичний факультет Ужгородського державного університету, який закінчила з червоним дипломом. Далі була аспірантура, робота на математичному факультеті УжНУ, докторантура в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. У 2015 році я захистила докторську дисертацію і стала першою жінкою на Закарпатті, яка здобула ступінь доктора наук у галузі математики.

Хто або що найбільше підтримало вас на старті?

Мені надзвичайно пощастило з науковим керівником кандидатської дисертації та консультантом докторської – професором Козаченком Юрієм Васильовичем. Це була людина з великої літери: видатний учений, мудрий наставник і справжній педагог. Він завжди підтримував, давав цінні поради й вірив у мене навіть тоді, коли шлях здавався надто складним. Значною мірою своїм науковим становленням і досягненнями я завдячую саме йому.

Виклики

Чи доводилося вам доводити свою компетентність більше, ніж колегам-чоловікам?

Відверто кажучи, не пам'ятаю, щоб це було системною проблемою. Проте під час захисту докторської дисертації я не раз стикалася з упередженими запитаннями – зокрема щодо мого віку. Був навіть випадок, коли науковий керівник сказав, що мій вік «ближче до 50», аби зняти зайві питання. Ці епізоди лише підтвердили: стереотипи у науці все ще існують, хоча й часто мають завуальовану форму.

Який найскладніший момент у кар'єрі ви вже пройшли?

Чи пройшла я найскладніший етап у кар'єрі – сказати важко. Кожен етап вимагав значних зусиль, терпіння й самодисципліни. Наприклад, я довго отримувала атестат професора, оскільки працювала за запрошенням у Пряшівському університеті, мала надзвичайно велике навантаження і фізично не встигала вчасно оформити всі формальні вимоги.

Баланс у житті

Як ви поєднуєте науку з особистим життям?

Я маю міцну і щасливу сім'ю. Мій чоловік – також доктор фізико-математичних наук, а донька, як і ми, обожнює математику. Саме тому поєднання кар'єри й сім'ї для мене є природним і гармонійним – це не боротьба, а взаємна підтримка.

Успіх і мотивація

Яким досягненням ви найбільше пишаєтеся?

Я щиро люблю свою роботу. Люблю працювати зі студентами, радію їхнім успіхам і пишаюся їхніми досягненнями. Я ніколи не акцентую увагу на своїх званнях – для мене важливішими є довіра, взаємна повага і спільна праця.

Що для вас означає успіх у науці?

Успіх у науці, на мою думку, – це не лише публікації чи звання, а передусім здатність мислити глибоко, ставити правильні запитання й передавати знання наступним поколінням.

Який міф про жінок у STEM ви хотіли б зруйнувати?

Сьогодні багато говорять про жінок у STEM і водночас існує чимало міфів про те, що «це не жіноча справа». Мій власний шлях – доказ того, що ці міфи можна і потрібно руйнувати. Жінки здатні до науки не менше за чоловіків, а різноманіття в науковому середовищі лише підсилює його.

Послання майбутнім науковицям

Яку пораду дали б дівчатам, які бояться йти в науку?

Моя порада дівчатам, які обирають освіту і науку: слухайте себе, не бійтеся складнощів і не дозволяйте стереотипам визначати ваші межі. Якщо ви любите те, чим займаєтеся, і готові працювати наполегливо – успіх обов'язково прийде.

Чому жінкам важливо бути видимими в науковому просторі?

Я переконана, що жінкам важливо бути видимими в науковому просторі: не знецінювати власні досягнення, не боятися брати відповідальність і бути прикладом для інших. Видимість створює нові можливості й надихає тих, хто тільки починає свій шлях.